

ČAJ

Pro chvíle pohody

LISTOPAD 2023

Časopis Autorů Jičínska

Byla jedna kočka,
která měla šikmá očka.
Asi byla ze Siamu
nebo studovala DAMU.
Bydlela si v jednom domě
a nežila si zrovna skromně.

(úryvek)

Helena GERŽOVÁ

206

Vážení čtenáři,

v listopadovém ČAJi se podíváme do Vsetína,
odkud poslali svoje práce
žáci a žákyně Základní školy Vsetín, Rokytnice 436,
jmenovitě

**Veronika ČIHÁNKOVÁ, Helena GERŽOVÁ,
Viktor KRAMPOTA, Daniela KŘENKOVÁ a David MALÝ.**

V literární soutěži Řehečská slepice ještě na ocenění nedosáhli,
ale jejich práce si zveřejnění zaslouží.

Práce do soutěže poslala **Mgr. Julie Kašová**, učitelka,
která se v rozhovoru vyznala k lásce ke své práci:

Práce s dětmi je krásná a náročná zároveň!

Nechybí další část

**Paměti o počátcích organizovaného (ne zločinu)
psaní na Jičínsku po roce 1990.**

Regionální tvorby zastupuje moje povídka **Partie s Šebkem**,
kde vzpomínám na chmelové brigády mých studentských let
a nová **poezie Ilony Pluhařové.**

Příjemné listopadové dny s ČAJem
přeje
Václav

HOST ČAJe:

Veronika ČIHÁNKOVÁ
Helena GERŽOVÁ
Viktor KRAMPOTA
Daniela KŘENKOVÁ
David MALÝ

Žáci a žákyně Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, příspěvková organizace, Michala Urbánka 436, 75501 Vsetín, pod vedením paní učitelky Mgr. Julie Kašové poslali do literární soutěže Řehečská slepice 2023 svoje příspěvky. Bohužel v letošní velké konkurenci sice na ocenění nedosáhli, ale myslím si, že si básničky a povídky zaslouží pozornost čtenářů.

Jsem rád, že všichni souhlasili s uveřejněním svých prací v našem časopise.

David Malý **Zvířata**

Zvířata jsou dobrá,
máme rádi bobra.
Bobr žere stromy,
červíci zas domy.

Pejsek trhá ponožku,
kočka zase rohožku.
Ryba dýchá pod vodou,
je to její výhodou.

Orel létá ve vzduchu,
mravenečník loví bez sluchu.
Hrdlička furt dělá vrkú,
chleba se mu zasek v krku.

Delfini nad vodou skáčou
a hrají si se svou sváčou.
Chobotnice má chapadla
kořist už dávno popadla.

Hyeny se strašně smějou,
že před nima tygři blejou.
Zvířata se mají dobře,
přijde to tak i té kobře.

Helena Geržová
Kočí život

Byla jedna kočka,
která měla šikmá očka.
Asi byla ze Siamu
nebo studovala DAMU.
Bydlela si v jednom domě
a nežila si zrovna skromně.

Každé ráno na snídani
jedla ryby na své přání.
Vyhřívá se na terase
a neodolá té své kráse.

Jednoho dne, hnedka z rána,
čekala ji velká rána.
Nedostala rybičku,
jen okousanou kostičku.

A vedle svého pelíšku
co to vidí, snad lišku?
Kdepak to je psisko malé,
ještě není koček znalé.

Nemysli si, hafane,
tohle už se nestane.
Chceš-li být můj kamarád,
snídani mi nesmíš žrát.

Podívej se na profíka,
jak ten si o jídlo říká.
Potom pěkně zamňoukala
a očkem na něj zamrkala.

Než bys do pěti napočítal,
páníček už s miskou chvátal.
Krutí kapsa v misce leží,
kočka cítí, že je svěží.

Štěněti se hlava točí,
z té kočky jej bolí oči.
Páníčka si ochočila,
kočka jedna pokročilá.

Jojo, kočky ty maj krásný žití,
zato psi jsou k použití.
Kočky s nimi zametají,
k všech dveří se vždy nají.
Jsou jak hvězdy na oltáři,
v skrytu duše tiše září.

Viktor Krampota
Všichni jsou tu na světě

Na světě jsou zvířata,
velká, střední, mrňata.
Lvi, kočky, žáby, hadi,
všichni z nich se mají rádi.

Máme jich tu mnoho druhů,
neumývají si hubu.
Draví, plaší, zajímaví,
někdy jsou i velmi hraví.

Můžeme je najít všude,
v trávě, vodě, ba i půdě.
Někteří se schovávají,
jiní se zas rádi páří.

Jedni, ti jsou létaví,
jiní zase zvědaví,
někteří zas lenoší
jako třeba hraboši.

Daniela Křenková
Zvířata jsou ...

Krokodýl je velký plaz,
nemá ani jeden vlas.
Přál by si však velice,
mít vlasy jako opice.

Dívá se na ně nehybně
jako socha u Vídně.
Opice se nahlas smějí,
na své vlasy ódy pějí.

Byla tam i gorila,
co se svaly chlubila.
Kotoul, stojka, gymnastika
byla z toho šlamastika.

Krokodýli slzy roní,
vždyť i slípky mají zrní.

Jenom oni zuby cení,
tohle nikdo neocení.

Rozhodli se jednat,
je potřeba sehnat
paruky ze zlata,
zvířata budou dojata.

Paruky dorazily dříve,
expresem až ze Zimbabwe.
Opice jsou zvědavé,
hnědé i ty bělavé.

Copak to tam mají?
Stále dokola se ptají.
Když v tom spatří zlatou záři,
zkamení ve své tváři.

Krokodýli s parukou
s dvojroční zárukou
prochází se po džungli
jako pávi u studny.

Všichni kolem stojí v šoku,
jako by měli něco v oku.
Nevěřím svým vlastním očím,
za krokodýli se stále točím.

Ti se svou zlatou hřívou
a tváří důvěřivou
nosí se jen tak po pěšině
otáčí se za nimi o svíně.

Opice se smějí více,
až jim málem prasknou plíce.
Když chceš vlasy míti,
nesmíš blbec býti.

Veronika Čihánková

Kocour Eliáš

Když jsem byla malá, neměla jsem ještě ani tři roky, rodiče mě vzali ke známému, abych se podívala na koně, kteří se mi v té době líbili. Jenže místo koní nás se sourozenci zaujala kočka, která měla malá koťátka. Když jsme na ně volali, jedno z nich přiběhlo k nám. Bylo celé černé a hned si nás získalo. Po rychlé rodinné poradě jsme se domluvili, že si koťátko odvezeme k nám domů a budeme mu říkat Eliška.

Po dvou měsících, co u nás kočička bydlela, jsme zjistili, že kočička je kocour, a tak dostal jméno Eliáš. Eliáš byl pěkný lump a nejednou mému bratrovi pěkně zavařil.

Jedna z příhod však v naší rodině koluje s velkou oblibou. Byl už podzim a Eliáš si u nás po půl roce soužití zvykl. Když se stalo, že do domu vběhla myš, neváhal ji chytit. Jednou ale svůj úlovek skryl tak dobře, že byl objeven až za pár dní. Můj bratr Ondra chodil v té době na střední školu, a jako správný student si batoh příliš netřídil. Jak ho odpoledne postavil do pokoje, tak ho ráno bral do školy. No a náš Eliáš se rozhodl, že svůj prvotřídní úlovek schová k bráchovi do batohu. Bratr s batohem s překvapením jezdil do školy několik dní. Že se v něm skrývá něco, co nemá, zjistil až ve chvíli, kdy si jeho soused v lavici o přestávce vytáhl svačinu a bratr se zrovna přehraboval v brašně. V tu chvíli procházel kolem učitel a spolužáka bratra okřikl, co to má za smradlavou svačinu, ať to okamžitě vyhodí, nebo vyhlásí poplach kvůli plynu, který se kolem něj line.

Mezitím bratr objevil “dárek” od kocoura, který byl už v mírné fázi rozkladu a opravdu dost zapáchal. Spolužák v tom byl zcela nevinně, ale bratr Ondra se samozřejmě nepřiznal. Co by taky řekl, že mu smrdí batoh, protože v něm už několik dní vozí mrtvou myš od Eliáše? Vzal proto batoh a nenápadně myš vysypal do koše na školní chodbě, aby to u nich ve třídě nesmrdělo. To musela mít paní uklízečka navečer radost, když objevila dáreček od Eliáše v koši na tříděný odpad.

Každopádně naše mamka nadšením taky nehýřila, když musela batoh pětkrát vyprat, než se smradu trochu zbavila.

Práce s dětmi je krásná a náročná zároveň.

ROZHOVOR – JULIE KAŠOVÁ

Přiznám se, že málokdy dělám rozhovor s někým, koho osobně neznám. Ale o to je to možná větší dobrodružství. A právě s Mgr. Julií Kašovou jsme si vyměnili několik mailů než jsem ji požádal o rozhovor.

Mgr. Julie Kašová učí na Základní škole Vsetín, Rokytnice 436. Asi Vás napadne, jak jsem se k ní dostal? Zaslala totiž do literární soutěže Řehečská slepice soutěžní texty žákyň a žáků z jejich školy.

Základní škola Vsetín, Rokytnice 436

- Paní magistro, jak jste se o literární soutěži Řehečská slepice dozvěděla?

Jako učitelka českého jazyka a literatury se snažím, aby pro žáky byly hodiny slohu zajímavé. Aby to nebylo jen tzv. psaní do šuplíku. Proto pravidelně vyhledávám na internetu literární soutěže po celé České republice a žákům se tím pádem otevírá možnost svá díla prezentovat.

- Účastnili jste se již dříve jiných literárních soutěží? S jakými výsledky?

Ano. Moji žáci už si zvykli, že jakmile narazím na nějaké zajímavé téma soutěže, jdeme do toho. Úspěchy máme i v republikových soutěžích, která pořádají například ministerstva, i v krajských soutěžích. Jsem na naše žáky moc pyšná. A vidím, že radost z vítězství a samozřejmě i výhry se šíří a chuť tvořit mají další a další žáci.

- Můžete nám krátce Vaši školu představit? Máte na škole literární kroužek?

Naše škola je jednou ze sedmi škol ve Vsetíně. Jedná se o školu poměrně

velkou s rozmanitými žáky. Snažíme se proto nabídnout dětem velký okruh zájmových činností, soutěží či kroužků, ve kterých by se mohli realizovat. Pravidelně se zúčastníme přírodovědných a ekologických soutěží, Prezentiády, matematických soutěží samozřejmě i literárních.

Literární kroužek na naší škole zatím nefunguje. Veškeré práce do soutěží píšeme v rámci hodin českého jazyka, případně je žáci píší doma.

- Dával jsem se na stránky školy, že vydáváte Školní zpravodaj. Je tam místo pro tvorbu žáků?

Školní zpravodaj zatím funguje pouze jako takové shrnutí školního roku. Veřejnost se v něm dozví, kdo z dětí se během školního roku úspěšně zapojil do sportovních soutěží, kdo získal úspěchy ve vědomostních soutěžích nebo jaké zajímavé akce škola pořádala.

Loňský rok jsme se snažily s kolegyní rozjet školní časopis, ale zatím bez úspěchu. Děti mají dost mimoškolních kroužků a sehrát skupinu alespoň pěti lidí tak, aby to všem vyhovovalo, se nepovedlo.

- Jaký je zájem o literaturu u dětí? Zadáváte jim témata nebo píší na libovolné téma?

Snažíme se s kolegy pravidelně doplňovat školní knihovnu novými a moderními tituly. Mnohdy jejich nákup konzultuje přímo s žáky. Ptáme se, které žánry je zajímají, co by podle nich nemělo v knihovně chybět. Novinky pak vystavuje ve vitrině na chodbě.

Také jsme před pár lety zavedly čtenářské dílny, do kterých nosíme i knihy z knihovny, aby si je žáci prohlédli, začetli se. Takto objeví knihy, o které by zájem normálně neprojevili.

Co se týká výběru tématu, je pro žáky snazší, když je jim téma předloženo. Jakmile volím volné téma, musím se smířit s tím, že jednu vyučovací hodinu budou žáci přemýšlet, o čem vlastně psát.

- Obecně se tvrdí, že děti příliš nečtou. Jak je to u vás? Musíte je nutit třeba do povinné četby?

Bohužel je to tak. Žáci neradi čtou. Knihám nerozumí, neví, o čem byly, kterou si vybrat. Podle mě je jeden z problémů v tom, že si vybírají „špatné“ knihy. Žák, který má rád fantasy filmy, nebude zaujat historickým románem nebo detektivkou. Naopak žák, který má rád dobrodružství, bude znechucen při čtení poezie. Někdy je jen potřeba najít to, co by nám vyhovovalo.

Povinná četba proto u nás ve škole není. Sama jsem jako dítě neměla ráda,

když mi někdo říkal, co mám číst. Dle mě se tím mnoha žákům literatura znechutí. Žáci mají teda volnou ruku ve výběru literatury např. do čtenářského deníku. Musí samozřejmě dodržet jistá kritéria, například rozsah, věková vhodnost. Ale jinak žáky neomezujeme.

V hodinách se ovšem učíme i o autorech a dílech z naší a světové literatury. V takovém případě čteme s žáky ukázkou, se kterými poté pracujeme, rozebíráme je. Je už pak na žákovi, zda si knihu vypůjčí a přečte celou.

- Myslíte si, že dnešním dětem stále něco říká Babička Boženy Němcové či třeba Kytice Karla Jaromíra Erbena?

Nemyslím. Babička Boženy Němcové je pro něco tak starého, že by ji někteří žáci zařadili do pravěké literatury. Kytice od Erbena je jim bližší díky jejímu filmovému zpracování a také tragickému konci většiny hrdinů.

- Jaká jste byla Vy v dětství čtenářka?

Jako dítě jsem četla zejména encyklopedie. Zajímala mě zvířata, dinosauři, planeta Země. Pohádkové knihy u nás doma moc nebyly. Rodiče mi místo nich vyprávěli příběhy z jejich dětství. Až na střední škole jsem našla svůj oblíbený žánr a začala číst beletrii ve velkém.

- Jak moc vás ovlivnily pohádky, třeba právě jičínského Václava Čtvrtky?

Jeho pohádky jsem jako dítě sledovala v televizi. Ale jak jsem psala výše, v dětství jsem na pohádky moc nebyla.

- Vaše aprobace český jazyk – matematika je možná netradiční. Proč jste se rozhodla studovat učitelství a právě tuto aprobaci? Inspirovala Vás třeba Vaše učitelka či učitel?

Matematiku mám velmi ráda. Má přesná pravidla a pokud je člověk pochopí, málokdy chybí. Možná proto, že mi na škole šla, jsem se rozhodla, že bych si ji mohla vzít do kombinace s českým jazykem. Ten jsem volila právě díky lásce ke knihám, která se zrodila na střední škole a stále trvá.

- Splnily se Vaše představy o práci s dětmi?

Práce s dětmi je krásná a náročná zároveň. Motivovat je je někdy velmi náročné, ale výsledky pak stojí za to. Takže ano, představy se splnily.

- Tvoříte Vy sama, zkoušela jste psát poezii nebo prózu? Nebo se realizujete třeba v divadle, recitování či jiných kulturních aktivitách?

Říká se, že každý učitel českého jazyka touží stát se spisovatelem. Nevím, zda to platí ne všechny, každopádně mně by se i toto povolání zamlouvalo. Zatím jsem se ovšem nedostala dál než do toho pomyslného „šuplíku“.

- Máte své oblíbené autory, ke kterým se vracíte?

Oblíbené autory mám. Třeba norského spisovatele Jo Nesba, anglického autora Terryho Pratchetta nebo Francouze Timotheé de Fombella. Ale ke knihám se nikdy nevracím. Je totiž tolik úžasných knih, které bych chtěla přečíst, že nechci ztrácet čas četbou stejné knihy dvakrát.

- Stává se Vám, že za Vámi přijdou žáci se svými texty, abyste jim pomohla a poradila?

Málokdy, ale stává.

- Dovedete si představit, že byste zasedla třeba v porotě literární soutěže?

Nejspíše ne. Už teď mám problém rozhodnout, které z prací dětí do soutěže pošlu a které naopak zůstanou jen v sešitě.

- Preferujete klasické knihy nebo si klidně přečtete nějakou tu e-knihu?

Zůstávám u starých voňavých klasických knih.

- Kupujete si knihy nebo spíše půjčujete? Co říkáte na ceny knih?

Dřív jsem si knihy kupovala. Ráda jsem se pak dívala do knihovny, kde jsem měla třeba celou sbírku děl od svého oblíbeného autora.

V dnešní době volím raději knihy z knihovny, právě i kvůli cenám, ale také kvůli prostoru, který mi doma knihy zabírají.

Děkuji Vám za rozhovor a Vašich svěřencům přeji hodně úspěchů na literárních soutěžích, ale hlavně neutuchající zájem o literaturu a kulturu vůbec!

Václav

Václav FRANC: VZPOMÍNÁNÍ
Paměti o počátcích organizovaného (ne zločinu) psaní
na Jičínsku po roce 1990.
Část 6.

Minulé vzpomínání uzavřelo dvacáté století, ale já bych se ještě do listopadu 2000 rád vrátil, neboť na počátku listopadu vyšlo první číslo Kulturního občasníku regionálních autorů, tedy KOBRY.

Uvažoval jsem již delší čas s možností vydávat vlastní časopis, kde by se vedle informací o naší činnosti objevovaly ukázky z tvorby. K rozvoji občasníku, který od počátku vychází jako měsíčník, napomohl i rozvoj internetu. My jsme měli připojení od května 2001, a tak se přes maily daly šířit informace i časopis ve formátu pdf.

Právě proto, že většinu našich aktivit dohledat v KOBŘE, nebudu již popisovat všechny akce a úspěchy našich členů. Budu si spíše vybírat ty zajímavé nebo zásadní pro chod spolku.

Beseda s Jiřím Žáčkem ve Všeni.

Velmi rád vzpomínám na setkání s Jiřím Žáčkem, které zorganizoval náš nový člen Pavel Vydra. Pavel ve Všeni na základní škole učil, a tak využil besedu pro děti, aby odpoledne pozval na setkání se známým básníkem nás. Ve čtvrtek 29. března 2001 jsme se ve Všeni setkali s Jiřím Žáčkem a bylo to neformální setkání, po oficiální besedě byl čas na řadu otázek, na které pan Žáček zasvěceně odpovídal. Dokázali jsme si, že nemusíme jen „úřadovat“ v knihovně, ale podobné výjezdy přispívají k lepšímu

vzájemnému poznávání. Šestice Eberlová, Žantovský Zeman, Procházka, Franc a Vydra nelitovala, neboť vedle pohledu z věže všešského kostela, si Žantovský a Procházka vyzkoušeli, jak se natahují věžní hodiny.

A ještě jedna zajímavost vhodná pro připomenutí. Významného úspěchu dosáhl Bohumír Procházka, když se mu podařilo proniknout svou tvorbou do měsíčníku Playboy. Zkusil poslat několik povídek Arnoštu Lustigovi, šéfredaktorovi tohoto časopisu a v lednovém čísle 2001 se dočkal uveřejnění povídky.

Koncem října 2001 vyšel pátý almanach našeho spolku *Striptýz duše*. Osobně si myslím, že to byl vůbec nejzdařilejší sborník. Významně se na grafickém zpracování podílel Martin Žantovský. Almanach vytiskla Valdická tiskárna Tomáš Mikovec. Osobně si myslím, že všech deset autorek a autorů (Zeman, Beranová, Eberlová, Veselý, Žantovský, Teslík, Procházka, Zákoutská, Franc, Fousek) přidalo kvalitní texty, takže i obsahově byl sborník vlajkovou lodí spolku.

Na schůzce spolku ve středu 14. listopadu byl dohodnut termín autorského večera v MK v Jičíně, a to na středu 6. března 2002, schůzky se zúčastnil rekordní počet zájemců o regionální literaturu (12!), poprvé mezi nás zavítal Václav Teslík, autor dvou sbírek vydaných vlastním nákladem, který se zapsal významně do historie spolku v dalších letech. Stejně tak Eva Jebavá, profesorka Masarykovy obchodní akademie v Jičíně, která prováděla jazykové korektury almanachu. Na schůzce proběhl neoficiální křest nového almanachu.

Dalším pozitivem bylo čtení pohádek u kašny v rámci pohádkového festivalu, z čehož se stala hezká tradice.

Spolek překonal hubenější roky a začal se dívat s nadějí do budoucnosti. Dokonce jsme uvažovali, jestli vzhledem k zájmu dalších členů nebude třeba dát volnému sdružení nějakou pevnější organizaci, či dokonce rozdělit spolek na básnickou a prozaickou část, mladší a starší autory atp.. Naštěstí jsme zůstali pohromadě.

Z občasných schůzek se vytvářely trvalejší vazby mimo spolek, znali jsme se a organizovali i další akce, setkání a spolupráci s dalšími literárními kluby a spolky. Už tady se vytvářelo podhoubí pro pozdější akce vrcholící poetickými jary na konci desetiletí.

Rok 2002 začal představením almanachu *Striptýz duše* veřejnosti ve středu 6. března 2002 v jičínské knihovně. Pořad jsem moderoval já a vystoupilo v něm dalších sedm autorů (Zeman, Beranová, Veselý, Žantovský, Teslík, Procházka, Zákoutská). Za Pavla Vydru četl Martin Žantovský. Hudebně vypomohla, velmi zdárně, trojice mladých hudebnic z Jičína, mezi nimi byla dcera Jany Benešové.

V každém případě, když se snažím hodnotit naše večery, kdy nám někdo pořad moderoval a převážně i četl naše práce, a nyní, kdy jsme účinkovali sami, musím si sám pochválit, že mně připadalo skóre příznivější v prospěch vlastní prezentace. Pochopitelně na věc byly různé názory, ale právě i tady se ukázalo, že tento způsobem prezentace v pozdější době převládl. Autoři, kteří se báli číst svoje věci, začínali sami vystupovat, což bylo podle mého názoru dobře.

Zastavím se u další akce, která sice přímo nesouvisí se spolkem, ale řada jeho členů byla na akci napojena. Jedná se o 1.ročník literární soutěže humoru Řechečská slepice. Vyhlášení se konalo 6.dubna 2002 v bývalé úlibické škole. Premiéry soutěže se zúčastnilo 16 autorek a autorů a přes počáteční rozpaky se ukázalo, že to byl start soutěže, která doposud přitahuje pozornost veřejnosti a získala si svoje příznivce po celé České republice. Pochopitelně mezi pořadatele patřím já, Martin Žantovský, ale i další lidé třeba v porotě (Eva Jebavá), při přípravě scének a vystupování (Dana Beranová), což mělo dopad na činnost spolku. Na druhou stranu mi bylo později vytýkáno, že „Slepici“ si dělám sám, nenechám víc mluvit do programu ostatní členy spolku. No, podle mého názoru se ukázalo, že pokud by soutěž dělal spolek, kdo ví, jestli by akce ještě existovala. Myslím si, že symbióza je vhodná a prospěšná v té podobě, jak byla nastavena.

Ještě musím zmínit další věc důležitou pro spolek, prezentaci na internetu, kterou započal a vlastně dodnes dělá Martin Žantovský. Patří mu velký dík, neboť bez tohoto média bychom nemohli působit na další kluby a literární organizace, stejně tak i na veřejnost. A v neposlední řadě to byla i důležitá funkce archivní, kde lze dnes lehce dohledat informace o akcích, když začnu vzpomínat. Martin v pozdější době pracoval v Nových Novinách, takže pomáhal i prezentaci akcí a psal o nich články.

Bohužel v pondělí 22.dubna 2002 zemřela ve věku 65 let Jana Hofmanová, zakladatelka literárního kroužku při MěK v Jičíně, kronikářka města, obdivovatelka kultury, profesorka střední průmyslové školy, regionální autorka. Poslední rozloučení se konalo v jičínské smuteční síni v sobotu 27.dubna 2002.

Vzpomínám si, jak mi tuto smutnou zprávu sděloval prochor při náhodném setkání na Husovce v Jičíně. Odešel taky MUDr. Vladimír Krátký, který se spolkem spolupracoval jen externě na prvním sborníku.

Jana Hofmanová byla významnou členkou v prvním desetiletí, v pozdějším období se spíše stahovala z činnosti, ale stále s námi udržovala kontakt.

Koloběh života a smrti člověk nezastaví. Jedni odcházejí, jiní přicházejí. Zmíním se o trojici nových členů. Jedním z ní je Lukáš Baborák (*1982), student VOŠ v Jičíně z Horních Stachor u Mladé Boleslavi. Byl členem krátce po dobu studií v Jičíně, ale myslím si, že patřil k zajímavým autorům. Bohužel nevím, jestli v psaní poezie pokračoval. Vnášel do spolku mladé myšlení a někdy starší autory „uzemňoval“, že přeskakují z jednoho k druhému a odvádějí pozornost od literatury.

Další osobností spolku se na dlouhá léta stal sobotecký básník Josef Jindra (*1934). Členem spolku se stal v roce 2001. Nezapřel v sobě obdivovatele Fráni Šrámka. Po jičínském gymnáziu absolvoval VŠCHT Praha a pak se jako vědeckovýzkumný pracovník v Turnově zabýval chemií a fyzikou pevné fáze včetně mnohých odborných publikací a přednášek doma i v zahraničí. Trochu vážně začal psát literaturu až s odchodem do důchodu (1997). Krom toho mu vycházely četné reportáže, rozhovory, povídky, komentáře a pak verše, fejetony a jiné příspěvky v regionálních periodických časopisech z Turnovska, Jičínska a Boleslavska. Vydal dvě sbírky básní (Střídavě oblačno a Bělení prádla), ke kterým byly uspořádány poetické večery. Později se počet vydaných sbírek rozšířil.

Josefa mám rád a často jsem jej v Sobotce navštěvoval třeba v rámci Šrámkovy Sobotky. Setkávali jsme se i v Jičíně v restauraci Lucie, kde jsme diskutovali nejen o literatuře. V současné době má problémy se zrakem, ovdověl a žije v Domově seniorů Pohoda v Turnově.

Další členkou se stala v roce 2002 Jarmila Novotná (*1956), auditorka z Holína psala kratší prozaické texty, tzv. *skorky*. Jejich vznikl vysvětlovala tak, že redaktoru Jičínského deníku Radku Sálovi nabídla fejetony. Ten si je přečetl a řekl, že ty takové storky do novin bral. Novotná slovo špatně pochopila a vznikly skorky. Odtud i název dvou jejích knih *Skorkoviny* a *Skorkovník*. Členství ukončila v roce 2006 po otevřeném dopisu adresovanému mně. Ještě se k němu dostaneme. Jen napíšu, že určitě nebyla bez talentu, ale dost „tlačila na pilu.“ Ne vše, co člověk napíše, je geniální. Radil jsem jí, že by bylo lepší fejetony přebrat a uveřejnit jen ty nejlepší, nakonec ani Křesťan nezveřejní vše v knize, co vyjde časopisecky.

Mezníkem bylo vydávání Časopisu autorů Jičínska ČAJ pro chvíle pohody. V Kobře se daly uveřejňovat básně, ale jen těžko delší prózy, a tak mě napadlo, že bychom mohli vydávat magazínové čtení, kde bude prostor pro delší texty. V říjnu 2002 vyšlo první číslo s představou, že bude vycházet dvakrát za rok. Plánoval jsem zkracovat periodicitu na čtvrtletí, ale nakonec vše dopadlo jinak a ČAJ funguje dlouhá léta jako měsíčník. První číslo bylo věnováno Řehči, tak trochu inspirované Řehečskou slepicí.

PARTIE S ŠEBKEM

Václav Franc

Michal Šebek byl v druhé polovině sedmdesátých let idolem kluků ze školy. Jednak byl ve čtvrtáku na gymplu, zatímco já měl za sebou sotva první ročník, navíc byl předsedou šachového kroužku.

Večer na chmelové brigádě nebylo nic moc na práci, tak jsme hráli šachy, obzvlášť když konec prázdnin mezi srpnem a zářím byl toho roku studený a deštivý.

Bylo to pro mě vlastně významné, když Michal oslovil právě mě.

„Hele, Martine, seš Martin? Dáme partii?“

Dokonce si pamatoval moje jméno, nakonec jsme na naší ubikaci mastili šachy každý večer.

„Jo,“ málem mi zaskočilo v krku.

Kdo ví, jak by naše první partie dopadla, kdyby pár minut před desátou večer nepřišel profesor Janýr.

„Za pět minut večerka, takže žádný svícení a ty šachy už taky nechte na zejtra!“

„Seš dobrej,“ musel uznat Michal, což byla ta největší pochvala. „Myslel jsem, že to s tebou bude brnkačka. Nech to postavený a zejtra to dohrajeme!“

Souhlasil jsem. Nakonec jsem si nestál tak špatně. I remíza s Michalem se z mého pohledu zdála něco jako výhra.

Mně naučil šachy táta, hrál jsem doma s mladším bráchou, ale to nebylo ono. Na gymplu jsem byl jednou na předvánočním turnaji, ale skončilo to neslavně. Pravda je, že od té doby jsem si i něco málo přečetl z šachové teorie, ale na Michala to bylo pořád prokletě málo.

Druhý den ráno jsme pospíchali na chmelnici. Na šachy ani nevzdechli a večer už byla šachovnice uklizená.

„Měli jsme si zapsat postavení figur,“ litoval jsem.

„Neva, dáme novou partii,“ uzavřel náš dialog Michal. „Ale dneska ne, jdu do kina!“

Kino bylo vlastně taky jedním z mála prostředků, jak prožít večer. Prostě pár dní se to nesešlo, až jednou přišel Michal s nabídkou:

„Martine, budeme hrát proti průmce, chybí nám jeden do družstva, nechtěl bys to zkusit na poslední šachovnici?“

Bylo mi, jako by právě fotbalistu z Dolní Lhoty nominovali do výběru světa.

„Ale asi stejně všechno prohrajú,“ dělal jsem si tak trochu alibi.

„Nic od tebe nečekáme, ale třeba překvapíš,“ slyšel jsem celý den Michalova slova.

Když se přiblížil čas zápasu, spíš se mi začala klepat kolena, abych to klukům nezkazil. Navíc když hned v prvním zápase čekal Všetečka.

„Všetečka hraje v Hradci a občas si zahraje za áčko národní ligu, takže na něj se nechytáš,“ moc mě nepovzbudil Michal.

Hrála se blesková partie na 5 minut. Měl jsem bílé a nějak jsem začal.

1. d4

Všetečka zahrál d5.

Dnes vím, že předpokládal, že budu hrát 2. c4, tedy dámský gambit. Jenže já tehdy netušil nic o dámském gambitu, ani dalších šachových zahájeníh partie.

A zahrál jsem 2. e3.

Všetečka si posunul brýle po nose a začal přemýšlet. Možná se domníval, že znám nějaký tajný figl, jak jej obehřát. Nějakou novou, jemu neznámou, variantu dámského gambitu. Čas utíkal. Listoval v paměti a stále nemohl najít nápovědu u slavných šachových mistrů.

Po chvíli se Všetečka vzpamatoval a se mnou to začalo jít z kopce, jenže ten čas z úvodu mu chyběl. Možná zbývalo pár vteřin a byl bych poražen, jenže praporek na jeho hodinách náhle spadl. Vyhrál jsem na čas. Porazil jsem Všetečku, co hraje v Hradci občas za áčko národní ligu.

Moje sláva se nesla příští den chmelnicí. O tom, že jsem ostatní zápasy prohrál, respektive ještě jeden zremizoval s jejich nejslabším hráčem, se už moc nemluvalo.

Při obědě, když jsme seděli nad ešusem s tradiční rajskou omáčkou, přišla za mnou Hanka z naší třídy. Slušelo jí to i v tom brigádnickém ohozu.

„Martine, slyšela jsem, že jsi včera vyhrál šachový turnaj,“ řekla a usmála se na mě.

„No vyhrál, porazil jsem Všetečku, co hraje v Hradci občas za áčko národní ligu, ale...“ nenechala mě dopovědět.

„A Martine, naučil bys mě hrát šachy?“

„Jasně, to není nic složitýho,“ přiznával jsem a těšil jsem se, že budeme s Hankou sami dva, budu jí učit šachy a kdo ví, jak ta partie dopadne.

Další den pršelo, takže jsme museli zůstat na ubikacích, což se mi náramně hodilo. Ve společenské místnosti jsem seděl s Hankou a zasvěcoval ji do prvních šachových tajů. Byla pilnou žákyní.

„Hanko, co kdybychom dneska spolu zašli do kina,“ řekl jsem já a ona kývla aniž by se zeptala, co dávají.

„Horečka sobotní noci, s Travoltou,“ podal jsem na vysvětlenou

V sobotu byla diskotéka a Hanka přišla celá v černém. Byla jako černá královna a já z ní nemohl spustit oči. Začala naše horečka sobotní noci. Tentokrát převzala iniciativu ona a zasvětila mě do tajů líbání. A když pak začalo „mžít do vlasů,“ jak zpíval Láďa Štáidl z ampliónů, tiskli jsme se k sobě při nejkrásnějším ploužáku.

„Mládeži,“ vyrušila nás profesorka Marešová,“ vzhledem k tomu, že jsme jeden den ztratili kvůli dešti, tak se v neděli jde do práce už v sedm, takže konec diskotéky a na ubikace,“ rezolutně ukončila náš ploužák.

„Paní profesorko, ještě chvíli,“ žadonil jsem.

„Kdybys byl tak aktivní při česání, Vondráku, jako teď, tak bys strhal normy,“ řekla Marešová.

Držel jsem Hanku za ruku a připadalo mi, že tuhle partii nemůžu prohrát. Zvláště když jsme se v neděli s Hankou sešli v kině.

Jenže noc na pondělí byla šílená. Prožil jsem ji na WC a horečku, ne sobotní noci, jsem měl určitě taky. Medik z pátáku, co dělal na ošetřovně zdravotníka, rozhodl o mé izolaci.

„Možná máš úplavici, musíš do karantény a uděláme výtěr,“ rozhodl.

Poslali mě domů a Hanku už jsem na chmelu neviděl. O mobilech jsme si tenkrát mohli nechat jenom zdát. I do školy jsem přišel později, protože jsem byl pořád pozitivní. Tři negativní výtěry ne a ne nasbírat.

Když jsem konečně přišel do školy, Hanka mi jen pokynula hlavou. Těšil jsem se na hlavní přestávku. Chtěl jsem Hance vynahradit těch pár dní, kdy jsem nemohl být s ní.

Sotva odzvonilo, Hanka vstala a vyběhla ven na chodbu. Běžel jsem za ní. Před třídou už stál Michal Šebek. Hanku objal. Políbili se.

Pochopil jsem, že v téhle partii s Šebkem si stojím mizerně. Možná mě čeká příštím tahem mat.

POEZIE ILONY PLUHAŘOVÉ

Můra za světlem

Od soumraku včerejška
prodírám se
jícnem temnoty,
tonoucí se
v bahně tápu po stéblu.

Přes tunely vlasečnic
svitu zítřka
k jeho majáku
třepotám se
jako můra za světlem.

Nezrozená báseň

Uletěla báseň
v šeru nadějného rána,
plachá labuť vyplašená
na hladině mého čela,
teplá vůně kupky sena,
z úlu startující včela,
uletěla, prchla báseň
rodící se v šeru rána.

Uletěla báseň,
luna zrozeného rána,
noční motýl třepotavý
jehož křídla krvácela,
jako podzim bez otavy
ze strun větrného cella
zní mi nezrozená báseň,
zhaslé prázdno v záři rána.

ČAJ pro chvíle pohody

č.206, listopad 2023, ročník XXII

Vydáno 5. listopadu 2023 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!